

Tillsyn av skolor och förskolor i f.d. P-län

Kort rapport om inspektionsläget december 1998

Sammanställning av svar från miljökontoren och yrkesinspektionen på enkel enkät september 1998 om inspektioner av dagis och förskolor

Antal inspektionsobjekt och genomförda inspektioner a)		Antal i kommunen 1998	Antal inspekterade verksamheter		
			Miljökontoret		Yrkesinspektionen 1997 - 98
			tidigare b)	1997 - 98	
Ale	Skolor			?	4
	Förskolor			?	4
Alingsås	Skolor	14	(93 -94)	0	2
	Förskolor	28 c)		28 d)	5
Bengtstors	Skolor	10	9 (-96)	0	2
	Förskolor	9	9 (-96)	0	1
Bollebygd e)	Skolor	3		3	1
	Förskolor	8		8	2
Borås f)	Skolor	40		11	13
	Förskolor	150		1	13
Dals-Ed g)	Skolor	2		1	1
	Förskolor	1		1	1
Färgelanda h)	Skolor		(-93 ?)	?	1
	Förskolor		7 (93 -94)	?	1
Herrljunga i)	Skolor	9		4	2
	Förskolor	9		1 j)	1
Lerum k)	Skolor			0	5
	Förskolor			0	4
Lilla Edet	Skolor	7	(92 -94)	0	2
	Förskolor	10	(92 -94)	0	4
Mark l)	Skolor	25		enstaka	5
	Förskolor	25	(-94)	enstaka	4
Mellerud	Skolor			?	0
	Förskolor			?	2
Svenljunga	Skolor	12		1 m)	2
	Förskolor	12		0	3
Tranemo	Skolor	9		0	2
	Förskolor	18		0	2
Trollhättan n)	Skolor	30	(före -97)	17	10
	Förskolor	60	(95-96)	0	9
Ulricehamn o)	Skolor	20	(-96)	3	1
	Förskolor	28	(-96)	10	1
Vårgårda	Skolor	10	(före -97)	9	2
	Förskolor	9	(före -97)	9	1
Vänersborg	Skolor	13		13	6
	Förskolor	28		28	5
Åmål p)	Skolor	13	(-91)	0	1
	Förskolor	17	(-92)	0	2

Noter till tabellen

- a. De flesta svar inkom under oktober, ytterligare en del inspektioner kan ha gjorts därefter. När det gäller inspektioner före 1997 har i några fall även uppgifter från tidigare förfrågningar till kommunkontoren använts. ? = inget svar på enkäten.
- b. Antal inspekterade (år). Om inget antal anges är det flertalet som inspekterats.
- c. Samt 19 fritidshem
- d. Samtliga 19 fritidshem också inspekterade
- e. Planerar uppföljning 1999.
- f. Arbetar med Örebroenkäten, två skolor till undersöks med den under hösten 98. Dessutom har Kommunhälsan genomfört enkäter på ytterligare 12 skolor. Planerar uppföljning 1999, också av de som YI haft anmärkningar på.
- g. 1997 -98: Kontrollerat ventilation och CO₂-halten, men ingen "allmän inspektion"
- h. Enkät, inspektioner och mätningar på samtliga dagis 93 -94 med konsult hjälp. Har även gjort enkät och CO₂ mätningar på skolorna (1993?).
- i. Fortsätter med fler inspektioner enligt plan.
- j. Samt 1 fritidshem
- k. Har planerat in en inspektionskampanj 1999.
- l. Har infört egenkontroll, som genomförs på varje skola och förskola vart 5:e år, med årlig uppföljning.
- m. Radonundersökning genomförd i alla skolor 1997 - 98
- n. Planerar fler inspektioner 1998 -99
- o. 1996 inspekterades samtliga skolor och förskolor då även allergirond gjordes. Miljökontoret deltar dessutom vid de årliga skydds ronderna på nästan alla skolor och förskolor.
- p. Planerar göra inspektioner 1999.

Hjälpmedel

Trollhättan och Vårgårda har använt Miljösamverkan 98's checklista vid inspektionerna, Vänersborg en egen variant av denna. Övriga kommuner som haft inspektionskampanjer 1997 - 98 har haft andra hjälpmedel (t.ex. egna checklistor eller Örebroenkäten).

Kommentar till enkätsvaren

Kommunernas inspektioner

- ! Tio av de nitton kommunerna bör ha eller håller på att skaffa sig relativt bra kunskap om skolorna och förskolorna enligt följande:
 - " Inspektioner under de tre-fyra senaste åren av flertalet förskolor och skolor har gjorts i sju kommuner (Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Trollhättan, Ulricehamn, Vårgårda, Vänersborg. I Alingsås och Trollhättan är ev. en del av inspektionerna äldre, men i båda dessa kommuner har också betydande inspektionsverksamhet skett 1998)
 - " Inspektioner under de tre-fyra senaste åren av mer än ett fåtal skolor och förskolor har gjorts i två kommuner (Borås, Herrljunga), ytterligare inspektioner är också planerade i dessa.
 - " I en kommun utförs egenkontroll på alla skolor och förskolor (Mark)

- ! Fem av de nitton kommunerna har ofullständig eller kanske lite föråldrad kunskap om skolorna och förskolorna enligt följande:
 - " Inspektioner eller andra kontroller som ligger runt fem år eller längre tillbaks har gjorts i tre kommuner (Färgelanda, Lilla Edet, Åmål)
 - " Begränsade kontroller (endast koldioxid och ventilation) har gjorts i en kommun (Dals Ed)
 - " Kontroll endast av radon har gjorts i en kommun (Svenljunga)

- ! Övriga fyra kommuner har inte gjort några mer omfattande inspektionsinsatser alls, eller har i alla fall inte rapporterat detta (Ale, Lerum, Mellerud, Tranemo). En av dessa (Lerum) har inspektionskampanj inplanerad till 1999.

Yrkesinspektionen

Genom Yrkesinspektionens kampanj 1997 -98 har skolor och förskolor i alla kommunerna fått inspektionsbesök, men det är endast en mindre del av det totala antalet verksamheter som besökts. Dock har generella krav på ventilationskontroll/städning ställts till alla skol- och barnomsorgsförvaltningar i kommunerna.

Brister på skolor och förskolor

Detta frågades det inte om i enkäten som endast syftade till att beskriva omfattningen av tillsynsarbetet. Men det gavs utrymme för kommentarer. Endast Alingsås har lämnat någon sådan kommentar och har dessutom liksom Yrkesinspektionen och Borås översänt rapporter om inspektionerna. Bl.a. följande har rapporterats:

- Alingsås¹: *Städning* och *ventilation* (för många barn i förh. till kapaciteten) är två stora problemområden, trånga lokaler förekommer också. I vissa lokaler blir *ljudnivån* mycket hög p.g.a. stort antal barn och dålig ljuddämpning.

¹ Förskolor och Fritidshem i Alingsås kommun. Tillsynsprojekt med inriktning på den fysiska miljön 1998. Alingsås kommun, Miljö- och hälsoskydd.

- Borås²: Av de enkäter som genomförts på 23 skolor har tre skolor med mer problem än övriga upptäckts. Det som påtalats där är *buller, damm och smuts, instängd dålig luft, för hög eller låg temperatur, torr luft*.
- Yrkesinspektionens rapport³ avser både Skaraborg och Älvsborg. Till 1998-04-28 hade 277 inspektioner gjorts, varav 55 förvaltningsbesök och resten besök på skolor och daghem. Totalt har 256 inspektionsmeddelanden skrivits. I inspektionsmeddelanden till samtliga kommuner och kommundelar har krav på inomhusklimatet ställts. Dessa avser oftast förbättrade *städrutiner* och kartläggning av *luftkvaliteten*. Därutöver har frågor som inte direkt rör inomhusmiljön behandlats: I 149 inspektionsmeddelanden har krav på förbättrad internkontroll ställts, kraven avser oftast rutiner för att kartlägga psykosociala faktorer. Också krav på handlingsplaner för att förebygga hot och våld m.m. förekommer.

Kommentar om samverkan med Yrkesinspektionen (YI)

I Yrkesinspektionens rapport upplyses om att Älvsborgs Kommunförbund (det är egentligen Miljösamverkan Älvsborg som avses) liksom flera miljökontor kontaktat YI för information och erfarenhetsutbyte. Dessa kontakter har bidragit med värdefulla synpunkter skrivs det. Miljökontor i flera kommuner har också deltagit i inspektionerna.

Några miljökontor har dock kontaktat undertecknad och påpekat att man inte blev varskodda av YI när inspektionerna skulle göras, något som skulle skett enligt det samråd som hölls mellan YI och Miljösamverkan Älvsborg våren 1997. Efter kontakt med YI därefter framstår det som om det varit kommunikationsbrister inom YI som gjort att detta ibland klickat.

Förhoppningsvis har ändå på många håll bättre kontakter mellan Yrkesinspektionen och miljökontoren upprättats.

Det är under alla omständigheter nödvändigt att man framöver ömsesidigt informerar om planerad tillsyn, utfärdade förelägganden och andra insatser för att undvika dubbelarbete och sammantaget utnyttja de totala tillsynsresurserna bäst.

Lasse Lind

PROJEKTLEDARE MILJÖSAMVERKAN 98

² Lägesrapport om projekt skolornas inomhusmiljö Hs 5/96 1988:1 Borås kommun, Miljöskyddskontoret.

³ Projekt Skolor och daghem. Ett tillsynsprojekt i Skaraborgs och Älvsborgs län med inriktning mot internkontroll, överkänslighet, psykiska och sociala faktorer, arbetsanpassning och rehabilitering. Del 1. Yrkesinspektionen Borås distrikt. 1998.